

Frases aplicades a mots locals que no figuren al diccionari

Vigila el menut que no es mou del *catxapit* de la bassa i podria caure.
Posa l'olla del menjar de l'aviram a la *conela*, que mentrestant es courà.
Era un poblet de quatre *casucones*, només.
Va sortir del concert amb una *caparrassa*...!
Si em vols creure no et moguis de casa, apunta una *calsadota* de llevant que em fa mala espina.
Apuntava el dia per la banda dels *comadissos*.
Les portes estaven *ceruloses* de brutícia.
Les fadrines es guarnien amb els seus millors bonics, treien els *collarincs* i els ventalls de nacre.
Boi em va venir basca al veure tant de *carquí* en aquella casa.
Tot era quietud, s'oïa només els fregar d'ales dels *covits* resseguint margeres.
No t'hi pots embolicar, està carregat de *cantimplaines*. -Tu sí que estàs ben carregada de *cantimplaines*.
Per no entrar a vila massa a vistes, anà resseguint els *cluells* del defora.
Té una *delior* als seus anys que molts la voldrien.
Fum cada *drol-la* que treu foc.
Jau ben plana al llit amb una *dènia* com una casa.
Sembla adormida, però no li trobaries el *deso* dels diners ni que la matessis.
Es posà el vestit nou, però quedà tan *desvirondada* com sempre.
El seu home va més *despellissat* que un captaire.
Tocaran a missa *de legu*.
Si no t'apartes et fumo un *espinyc* que te'n recordaràs tota la vida.
No era un home, era un *esquifinyai*.
Espiaja el que feien els veïns per una *espiretgeta* de la finestra.
Amb els trons i llamps, tot el ramat va acabar amb una *espantolada*.
La faldilla, *espandotxada*, li queia en mil bocins.
Tenia el davantal tot *esquetxigat* de vi.
La colla de galifardeus només van a casa a l'hora de l'*espeta*.
Quant surt de casa va tota *estalzinada*.
Pels *escórrecs* del bosc corrien les rates cellardes.
Li costa ben poc d'*enxerinar-se*, no se li pot dir res.
Pobra dona, està ben apanyada. Li ha sortit més *esterrabaldat*. . . !
Ja no sabem què fer-li, tot el dia el veus *encaparrinat* sense saber que té.
Tot li va venir d'un tip d'*escaballitos*.

No siguis *enganot*, que no t'ho hem dit amb mala intenció.
Entre aquell *eixebuc*, qualsevol troba qui busca.
A aquest hostel no s'hi pot venir. Fan un menjar massa *estupeït*.
Va agafar el cabàs, enrabiàt, i va *esparramar* tot el gra per terra.
L'he vist passar pel carrer i anava tot *espellincat*.
L'hem hagut de retornar de tant *esterterit* que estava.
Hem carregat el carro fins a l'*estabanera*.
Anem plens, ja no podem portar més *fato*.
S'ha tornat *fiteller* com un senyoret tiquis-miquis.
Les velletes sortien amb el *fixú* de les festes.
Dessota la pluja, degotaven les fulles *revoludes* dels arbres.
Amb poca estona hem omplert la cistella de *fatxons*.
La quitxalla estava distreta jugant a *flèntit*.
Agafa'n tants com vulguis que n'hi ha un *fotimall*.
No li pots gastar cap broma, és tan *flistós* que tot s'ho pren malament.
Per parlar amb ell t'has de treure el barret, és l'home més *flistós* del poble.
Quina *flantums* està feta! Ni el rei li és bon mosso.
Tot el ramat es va amagar dintre les *freixeres*.
Per dir el que havia de dir, va gastar la mar de *floreios*.
A l'hora *frescant* dóna bo de sortir a donar un *tomb de voltes*.
Aquests *gambairots* porten mala astrugància.
Va saltar *totes les graus al plec* (gir molt especial de la comarca).
Cap llogat s'hi pot estar tres mesos, ja està fet un bon *garranyeu*, ja.
Tots tenen fama de *guimarros*, aquesta família.
Aquella tertúlia de cafè és una *gargat*. –S'alçà una cridòria que semblava una *gargat*.
S'ha menjat una bona amanida amb bacallà i *ganyils*.
Apa, baixa d'aquí, que pots caure, no siguis *lero*.
L'avi es torna *lero* amb aquell hereuet caigut del cel.
Van lligar la biga d'un cap i de l'altre i la varen *hissar* amunt.
Acabeu-vos-ho tot, que sinó només queden *llepics* als armaris.
És la dona més *llötiga* del poble.
Lliscava per la *llisera* terruda sense poder-se deturar.
Tinc una nierada de *llorigons* que no hi ha més a mirar (també, *llodrigons*).
Quin vestit més *llebrenc* que portes!
Unteu els *llocateus*, que aquest *garranyic* m'amoïna.
He anat al *llevador* a rentar un bon paner de roba.
Han arribat els *maguinyons* de totes les comarques.
No m'agrada aquesta carn, és molt *meixanta*.

Al sentir que tiraven confits, hi van fer cap tota la *murriellada*.
 No m'estranya el que ha passat, són gent de *mala llureia*.
 Amb aquest rosimall sortiran rovellons i *mòrmores* (*múrmures*).
 Per ésser tan ric, és molt *miquelós* i ningú no l'aguanta.
 Vés a comprar una ampolla d'aiguardent que no en tenim per fer *la manyaneta*.
 A la pobra dona li ha agafat una *obeïna*. Només li faltava això.
 Amb quatre *pitines* la seva dona el té ben guanyat.
 El pa més tou és a la *postada* de més amunt.
 Va posar quatre espigues als *pitxers* i feien la mar de bonic.
 Noia, quin *plan* m'has fet aquest matí quan t'he trobat a la plaça...!
 A l'obrir els armaris van veure que només hi havia quatre *pingalls* (també, *pincalls*).
 Au, a menjar, no esperis que et facin les *posades*.
 No portaràs gaires capellans a l'enterrament i no et faran altre toc que els *pallarincs-pallarancs*.
 Per darrer de l'àpat varen portar un cabàs de *peramanys* i tot seguit els vàrem posar a les brases.
 Es varen barallar per una fita més o menys de les *pórques*.
 Està més neulat que una *gallina potxa* (en sentit figurat).
 Portava un *paneral* tan gran, que en prou feines l'*arriava*.
 No en facis cas, que és un *quequet*, tothom el coneix.
 No val anar més amb Fulana. És més *quica*...!
 Va vestida sempre molt *quiqueta*.
 Per la porta badada *regantellava* la claror de l'espelma com una llarga filerada de llum.
 Se li va vessar la gerra de l'oli i aquest feia *regantells* per tota la taula.
 Li varen manar feina i s'hi va ben *refaixar*.
 El sogre és l'home més *ronyós* de la comarca.
 Quan el festeig anava per aquest punt, ell encara no s'havia refet del tot de la seva *ruquenca*.
 Distret tot cavant a la vinya, va agafar tot el *ramassot*.
 Ui, que en té, de temps! És *maimó* per la feina.
 S'han llevat de bon matí per mirar d'arrabassar tot el camp de *ruelles* (també, *rovelles*).
 Ha caigut un *rosimall*, no res, una rentada de cara.
 Li va manar que netegés la *raora*, però el xicot s'hi va negar.
 Aquest xicotet semblava que no havia de fer res, i mira, està tot *refetó*.
 Abans d'anar a dormir, mira si hem posat la *rigola* a la cisterna.
 Pel meu parer, faria la casa a la part de *solei*.
 Tocava un *soleió* que donava bo d'estar-s'hi

Les parets eren falses, totes eren fetes de *soldó*.
 El va enxampar prenent-li la fruita i li va clavar una *salaparda*.
 El coll del gec era tan *sollat* que feia mania de tocar-lo.
 Sap greu de deixar casa sola, passen molts *trucaportes*.
 Després de molt *tretzejar*, li van deixar per la meitat de preu.
 Va *entrepussar* amb una corda i es va clavar la gran *terrabastada*.
 Amb la caiguda mogué un gran *terrabastall*.
 No coguís cap minestra, noia, farem *tastets*.
 A l'obrir la casa la varen trobar tota plena de *tiraranys*.
 Lleva't la camisa, que hi portes un *tacarrot*.
 Després de quinze dies passats al llit, ara tota *trambalejo* (també, *trambanejo*,
tarambanejo).
 Es varen quedar al ras, però varen encendre una bona *torraina*.
 Això no és ben bé tal com ho dius, *tinc fe que t'equivoques*.
 Tota la quitxalla es va jugar l'estudi per anar a cercar *tatxolins*.
 Amb aquestes puntes et pots fer un llençol, ja en tindràs prou, n'hi ha un bon *rotllo*.
 Aquesta noia es quedarà per vestir sants, els xicots no la volen quan la veuen tan
xorxa.
 Fes-te enllà del foc, que hi posarem *cimall* i farem una bona *xera*.
 Amb la *xuia* que duia, *de legu* ho tindrà acabat.
 Feia la mar de goig a dintre el llit, amb la seva *xambreta* brodada.
 El pobre home no hi pot fer més, si va néixer tot *xarranco* (també, *xancarró*).
 Després de casar les tres mosses, va quedar *xivat*, sense un sou a la calaixera.
 Va clavar *xarpellada* al cabàs de les figues i hi va fer un bon forat.
 Aquest any ha anat bé la collita d'olives. N'hi ha hagut una bona *xarpellada*.
 Hem treballat tot l'hivern per fer una bona *xarmada*, però ha valgut la pena.
 En tot el Priorat no trobareu altre vi que faci la pols al *vimbó* de la comarca.
 En aquest bancal hi han sortit una mà de *veçots* que la feina serà per treure'ls.